

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקנד ♦ שנה יא ♦ אבות ה

עשב"ק בלק ♦ יב תמוז ה'תשפג

דברי אלוקים חיים מרון רבינו הגה"ק זיע"א

וירא בלק בן ציפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי, ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל.

הנה המפרשים דיקדקו במקראי קודש הללו ונדבר קצת מעצם שם הפרשה שנקראת פרשת "בלק" שהוא על שם רשע כבלק וקימ"ל בגמרא יומא (לח) הלא מסקינן בשמייהו משום דכתיב ושם רשעים ירקב, ואם כן איך נקראת פרשה בתורה על שם רשע, ובאמת הקושיה זו הוא גם על פרשת קרח, שהוא על שם קרח, וביותר תמה והקשה החתם סופר, איך קרא אביו של קרח שם בנו כך, שהוא שם של אחד מאלופי עשיו, הנזכרים בתורה בפרשת וישלח (לו, טז)

והנה החיד"א בספרו יוסף אומץ (סימן יא) כתב דכשם שמותר להזכיר שם עכו"ם הכתובה בתורה (סנהדרין סג) כך מותר להסיק בשמייהו דרשעים שנזכרו בתורה, ולפי זה ניחא שאפשר לקרוא הפרשה זו ע"ש בלק וגם ע"ש קרח, ותורץ ג"כ התמיה של החת"ס.

ולפי ענ"ד נראה לומר דהרי אמרו חז"ל ברא מזכה אבא ולכן שפיר הדבר בקרח ובלק דהלא מקורח יצא שמואל הנביא ששקול כנגד משה ואהרן וכן כ"ד משמרות עמדו מבני בניו וכולם מתנבאים ברוח הקודש וכמו שכתב רש"י בפרשת קרח, וכן מבלק יצא רות שיצא ממנה דוד המלך וכל מלכי בית יהודה והמלך המשיח שעליו אנו מצפים גם כן ייצא מזרעו של דוד, וכמ"ש הרמב"ם בסוף הלכות מלכים, וכל זה בזכות שהקריב בלק, מ"ב קרבנות להקב"ה, ולכן אין קושיה איך קרינן שם פרשה ע"ש קרח וע"ש בלק, מכיון שדורות שיצאו מהם כיפרו על עון האבות.

ובאמת כל השמות של פרשיות התורה לא נתבאר למה ומדוע נקראו כך וגם זה פלא שאין שום פרשה שנקרא ע"ש האבות הק' אברהם יצחק ויעקב וגם לא על שם השבטים הקודשים ולא ע"ש משה ואהרן, אולם כל התורה נקראת תורת משה וכמו שכתוב "זכרו תורת משה עבדו וגו'".

אבל ע"ש נח נקרא פרשה ועל שרה אמינו נקראת הפרשה חיי שרה, וכל זה למה ומדוע לא נתבאר ולא ראינו מי שיסביר זאת, זה שלא ראינו אינה ראייה וצ"ע.

ומכיון שהזכרנו שרות יצאה מבלק, נביא את מאמר חז"ל (במסכת סוטה מז) שאיתא: אמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות ואע"פ שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, שבשכר ארבעים ושנים קרבנות שהקריב בלק מלך מואב זכה ויצתה ממנו רות שיצא ממנו שלמה שכתוב ביה אלף עלות ועלה שלמה, ואמר רבי יוסי בן חוני רות בתו של עגלון בנו של בלק היתה ויצא ממנה דוד ושלמה שהרבו קרבנות.

והנה המהרש"א (במסכת הוריות דף י') הקשה איך קיבל שכר בלק בשביל שביל הקרבת כל אל הקרבנות שהקריב, הלא בלק בא לקפח לאחרים ובזה שהקריב קרבנות בא בהם לקלל את ישראל ובזה איתא בתוס' שעל זה אמרו חז"ל שנוח לו שלא נברא, מכיון שבא בעסק התורה ומצות לקפח לאחרים, ותירץ המהרש"א שהוא לא בא לקלל את ישראל רק מפני יראת עצמו.

המשך בעמ' ב'

דברות קודש מרון רבינו עט"ר שליט"א

לא קם בישראל כמשה עוד

רש"י מקשה מדוע השרה הקדוש ברוך הוא את שכנינו על עובד כוכבים רשע?

ומבאר, כדי שלא יהיה פתחון פה לאומות העולם לומר "אילו היו לנו נביאים חזרנו למוטב". הקב"ה העמיד להם נביאים אבל הם פרצו את גדר העולם.

והדברים תמוהים, אם אמנם יש לגויים פתחון פה לטעון שאילו היו להם נביאים היו חוזרים למוטב, א"כ מה התשובה בהעמדת נביא כבלעם, והלאו בלעם היה בעל מידות רעות ורשע גדול כמבואר במסכת אבות שהיה לו עין רעה רוח גבוהה ונפש רחבה, והרי עדיין יש להם פתחון פה לומר שמפני שהעמידו להם נביא רשע ומושחת לכן הם הולכים בדרכיו?

הביאור הוא שכוונת חכמינו ללמדנו את טעות הגויים בהשקפתם על כח החוכמה האנושית ואי הבנתם את מהות התורה, מעלתה וסגולותיה. אומות העולם לא רואים ומכירים את הכח המיוחד של התורה והמצוות בהשפעה על נפש האדם שיפור מידותיו ועידון ליבו ונשמתו. לדעת הגויים, הדרך היחידה להגיע לשלמות הנפש ושיפור המידות היא ע"י רכישת השכלה רחבה ונימוסים, הם חושבים שאומות שנמצאות בשפל מבחינה אישית נובע הדבר מהעדר השכלה וחוסר במורי דרך חכמים ומשכילים שיוורו את העם בדרך מתוקנת.

בורא העולם צופה הדורות מראש, יודע שלעתיד יודו כל העולם בעל כורחם בעליונותו הרוחנית של עם ישראל, המדות הנאצלות בחיי היום יום ובהיותו אור לגויים בכל הנוגע ליחסי בין אדם לחבירו, אולם הם יתלו את כל המעלות בכך שלעם ישראל היו לאורך כל הדרך מנהיגים בעלי שיעור קומה, ולא יתלו זאת בכח התורה והמצוות ובהשפעתם על נפש האדם.

לכן העמיד להם הקדוש ברוך הוא את בלעם שבתחילת דרכו היה שווה בטבעו ובמעלתו הרוחנית כמשה רבנו. כמאמר חז"ל "לא קם בישראל כמשה עוד" - אבל באומות העולם קם בלעם. ככל שעברו הימים הלך וגדל הפער בין משה רבנו לבלעם רבם של הגויים. משה עלה ונתעלה עד שהיה שלם בכל מידותיו עד כדי שנאמר "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", ובלעם הלך ושקע יותר ויותר במגוון מידות רעות, תאוה וחמדה, גאווה וכבוד.

ומדוע? מפני שמשה גדל על תצורת ה' המחייבת את האדם בגדרים סייגים וחובות, זוהי דרך חיים המחייבת ריסון עצמי ועלייה רוחנית מעלה מעלה. לעומת זאת בלעם גדל על השכלה וחכמה אנושית אשר אין לה שום יכולת להשפיע על נפש האדם להתרחק מכל תאוות והרגשות ליבו.

רעוא דרעוין בלק תשפ"ב (לא מוגה)

קול צהלה ורינה שפתינו תרננה

ברון שיר ושבח נשגור בזאת ברכת מזל טוב קדם מורינו הגה"צ רבי צבי רזנטל שליט"א דומ"צ חתדב"נ מרון רבינו הגה"ק זיע"א לרגל שמחת אירוסי הבת עב"ג בשעטומ"צ

וכמו שכתוב וירא בלק וכו' ויגר מואב מפני בני ישראל, זה הו' כמו שעוסק בתורה ובמצות, כדי לקנות לו שם טוב לעצמו, וע"ז נאמר שמתוך שלא לשמה בא לשמה, וכמו כן אצל בלק שהקריב קרבנות לה' הו' כמו מי שרצה לקנות שם לעצמו, דהיינו שהביא קרבנות שלא לשמה רק בשביל לקנות לו שם, ולכן זכה שבא לשמה שזרעו שיצא ממנו דהיינו דוד ושלמה הקריבו קרבנות אך ורק לשמה ע"ש.

חזינו מכאן גודל המעלה של עיסוק בתורה ובמצוות אף שלא לשמה, שגם בלק זכה למה שזכה אף שכוונתו היה להביא לקללת ישראל, מ"מ שבא לו זה מתוך יראה והוא רצה להיות בשם טוב ולכן הקריב הקרבנות, ומתוך כך זכה מה שלא זכה אף אדם לגדולה של מלכות דוד ושלמה ואף מלך המשיח יצא מדוד ושלמה, זה מפליא ביותר, ולכן יש לנו להתבונן בזה גודל החשיבות של קיום התורה ומצוות, ואנו הלא עם ה' אנחנו, ומזרע אברהם יצחק ויעקב ואם כן אפשר לזכות למעלות גדולות אף בעולם הזה וכ"ש לעתיד לבוא ששכר מצוות הוא אז דווקא, וכמ"ש חז"ל ששכר מצוות בהאי עלמא ליכא, וכתב הרמב"ם ששכר שכתוב בתורה למי שמקיים מצוות התורה הוא לא השכר העיקרי, אלא שזה בא רק ליתן ריווח והצלה שיוכלו לקיים התורה בשלווה ובנחת ולזכות על ידי זה לשכר של עולם הבא, ע"ש בדה"ק.

וכל זה הוא להבנת פשטות הדברים, איך זכה בלק שיצא ממנו רות ודוד ושלמה וכל מלכות יהודה עד להגואל צדק שייצא מחלציו שהוא מלך המשיח שבא מדוד ושלמה, אבל באמת יש בדברים האלו ענין של סוד ופנימיות דהנה אם נתבונן בתורה הק' על מה שאירע ליהודה שממנו יצא דבר, ונראה מה שאירע לבנות לוט שמהם יצא מלך המשיח, דהיינו שרות היתה מואבית, ואשתו של שלמה המלך היתה עמונית שילדה את רחבעם מלך יהודה ששמה היתה נעמה העמונית, נמצא שכל מלכות בית דוד יוצא מעמון ומואב, שהם היו בני לוט בן אחיו של אברהם אבינו, וכתבו בספרים הק' שלכן אברהם לקחו עימו בכל מקום וגם הצילו מנימרוד והמלכים ששבו את לוט, זה הכל שראה בנבואה שיש בו ענין של הקמת בית דוד לישראל.

והדבר צריך בירור, ונודה מה שהאריכו הספרים הק' בענין זה ובפרט באור החיים הק' בספרו על התורה שמאריך בכמה מקומות שכותב להסביר זה באמרו שיש בזה חשבון שמים, שנפלו ניצוצות של קדושה מחטאו של אדם הראשון ונתפזרו בין הקליפות, ויש צורך בדבר להוציא אותם ולהחזירם אל הקדושה.

וגם כתבו הספה"ק עוד דברים בזה, למה היתה כך תולדות בית דוד וגם מעשה של בת שבע, שזמה יצא שלמה המלך שישב על כסא ה' ומלך בעליונים ותחתונים, זה היתה מסיבה שלא יהיה קטרוג על זה ולכן סיבב הקב"ה בדברים שנראים לכאורה כמו עבירה וכו' ומזה יצא הקדושה מהקליפות וחיצונים וחזרו לקדושה.

ולכן גם אצל בלק היתה זאת שבתו היה רות שנתגירה, וממנה יצא כל מלכות בית דוד ומלך המשיח, ובזה יש להבין גם ענין של קרח שממנו יצא שמואל הנביא וכ"ד משמרות כהונה, והכל מסיבה זו להסתיר את כל שלא יהיה קטרוג ע"ז ויוכלו הנשמות הק' להוולד ולהיכנס אל הקדושה.

זה משל למי שרוצה להעביר את המכס בדבר חשוב עד מאוד שאי אפשר להעבירו, הוא מעטהו בבלויים של בגדים ישנים ואין מי שיכירו שבפנים יש האוצר החשוב, והמוכס חושב שמעביר סתם דבר פשוט ביותר והמשל מובן מאליו.

ולכן אפשר לומר מש"כ הפסוק וירא בלק בן ציפור את אשר עשה ישראל לאמורי, כלומר שראה ברוחו שיש בו ניצוץ הק' שזמה יהיה "האמורי" "לישראל" כלומר שיצא ממנו ישראל והוא עצמו הוא האמורי כלומר שממנו יצא זאת, ולכן יצא למנוע זאת וביקש לבלעם שיקלל את ישראל, שלא יהיה תקומה לישראל ח"ו, ולא יצא ממנו הניצוץ הק' ונדע דברי קודשו של האור החיים הק' שהרע שונא מאוד את הטוב ולא יכול לסבול אפילו את בניו, אם הם נעשו צדיקים וכמו אצל לבן שרצה להרוג את בנותיו ונכדיו ע"כ.

והיות שמתקרבם הימים להילולת הרה"ק בעל האור החיים הק' זיע"א, נביא עוד כמה דברים מדב"ק בספרו הנ"ל בפרשתינו פרשת בלק, בדברי בלעם שאמר תמות נפשי מות ישרים וגו', הנה

כתב ענין נפלא שגם לבלעם הרשע יהיה לו תקנה ונתקן באחריתו, וכתב שבלעם רצה שביום המיתה ייטב דרכיו ממעשיו הרעים ותועבותיו ונתאווה שבשעת מיתה ישוב ויהיה ישר כישרים שבאומות, אבל לא שאל הרשע שימות כמיתת הצדיקים שבישראל, כי הוא מן הנמנע שיגיע להשגה זו, ובמה שאמר בלעם על עצמו תמות נפשי מות ישרים, זה דיבר ברוח הקודש וכוונה בזה שביקש שיהרגוהו ישראל וגם אמר ותהי אחריתי כמוהו, דהיינו משום שאין לך קליפה בעולם שאין בה ניצוץ מהקדושה, זה המחיה אותה, ואם כן גם בבלעם היתה בו ניצוץ הק' וביקש שיהרגוהו ישראל וע"ז זה מתברר הניצוץ הטוב שבו ויכול להדבק באותו איש ישראל שהרגו לבלעם ויהיה לבלעם בזה תיקון, שהניצוץ הק' שבו ידבק בישראל וגם המקובלים כתבו כי נפשו של בלעם באה בגלגול בחמורו של פנחס בן יאיר זה יורה שנתקן באחריתו, והגם שמת ע"י ישראל היה הניצוץ שבו משוקץ והוצרך להתלבן בגלגולים שונים עד שבא לאתנו של רבי פנחס בן יאיר, ומשם עלה למקומה הראשון ע"כ תו"ל הק'.

ודברים הם נפלאים ביותר שגם אדם רשע כבלעם, מ"מ היתה לו תיקון לבסוף ונתקן, זה לימוד לנו שאנו בני ק-ל חי מעם ישראל הק' שבהם בחר השם יתברך להיות עם קדוש, ולכן אין מקום להיכנס ליאוש ח"ו לומר כאשר אבדתי אבדתי אלא להתחזק ביותר ולתקן את עצמינו בחיים חיותינו ע"י תשובה ומעשים טובים וביותר ע"י לימוד התורה הק' כקדושה וטהרה, ובאמת מי שזוכה להרגיש טעם בתורה ובמצוות כבר לא חסר לו מאומה ויתקיים בו מש"כ עולמך בחיך תראה, שאין לך תענוג היותר גדול מזה כלל.

וכמ"ש"כ האור החיים הק' בפרשה זו על הפסוק "ולא ראה עמל בישראל" שנתכוין לומר שהצדיקים הגם שעושים מצוות וכל עסקם בתורה הק', מ"מ אינם מרגישים שיש להם עמל, אלא אדרבה כאדם המרויח וכאדם המשתעשע בשעשועים לרוב חשקם בתורה, כי כשהצדיקים עוסקים בתורה ומתמידים בה, אין להם עמל בעסק התורה, שאדרבה היא נותנת לו גבורה, והצדיקים שכל ציפופם עושים בו נחת רוח לה' ואינם מייגעים אותו יתברך כביכול, והם אינם בכלל שכתוב עליהם, "הוגעתם את ה' בעריכם" (מלאכי ב, ז) אלא בהם נאמר "ולא ראה עמל בישראל", וכל זה הוא משום שה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו. (וכן כתב גם בדברי חיים פר' בחוקתי ע"ש)

ולסיום נביא את דברי קודשו של הרמב"ם שמביא בהלכות מלכים (פרק יא) את דברי בלעם בפרשה זו בענין מלך המשיח וכתב בזה"ל: המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות בית דוד ליושנה לממשלה הראשונה ובונה המקדש ומקבץ נדחי ישראל וכו', וכל מי שאינו מאמין בו, או מי שאינו מחכה לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה רבינו שהרי התורה העידה עליו שנאמר ושב ה' אלוקיך את שבותך ורחמיך ושב וקבצך וכו', ואלו הדברים שנאמרו על ידי כל הנביאים ואף בפרשת בלעם נאמר ושם ניבא בשני המשיחים, במשיח הראשון שהוא דוד שהושיע את ישראל מיד צריהם ובמשיח האחרון שעומד מבניו שמושיע את ישראל באחרונה, וגם הוא אומר "אראינו ולא עתה" זה דוד "אשורינו ולא קרוב" זה מלך המשיח, "דרך כוכב מיעקב" זה דוד "וקם שבת מישראל" זה מלך המשיח "ומחץ פאתי מבאר" זה דוד וכן הוא אומר וכתבו אצל דוד "ויך את מואב וימדדס בחבל" וקרקר כל בני שת זה מלך המשיח שנאמר בו "ומשלו מים עד ים" והיה אדום ירשה זה דוד שנאמר ותהי אדום לדוד לעבדים, והיה ירשה זה מלך המשיח שנאמר בו "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר שעיר".

ומסיים הרמב"ם באלו הפרקים את ספרו הגדול "משנה תורה" ובסוף הפרק כתב: שבאותו הזמן של מלך המשיח לא יהיה לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות, משום שהטובה תהיה מושפעת הרבה וכל המעדנים יהיו מצוין כעפר, ולא יהיה עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד, ולפיכך יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים הסתומים ושיגו דעת בוראם כפי רוח האדם, שנאמר "כי מלאה דעת את ה' כמים לים מכסים" ע"כ לשונו הק'.

והיה רצון שנזכה לכל זה והימים האלו של חודש תמוז והחודש אב הבעל"ט, יתהפכו לימים טובים ושמים בבנין ציון וירושלים ברחמים גדולים ובחסדים מגולים ונזכה לקבל פני משיח צדקינו בשמה ובטוב לב בקרוב ממש ברחמים גדולים אמן ואמן.

כניתי תינים

וירא בלק בן ציפור (כב, ב)

בבעל הטורים כתב מה ראה, ראה שעמדה לו חמה למשה ולכאורה מדוע התיירא בלק מנס זה של עמידת חמה למשה (תענית כ). יותר מכל האותות והמופתים שעשה ד' לבני ישראל בצאתם ממצרים. אלא אמרו חז"ל (ברכות ז.) 'ואל זועם בכל יום' וכמה זעמו של הקב"ה, רגע אחד, ואין כל בריה יכולה לכוון אותה שעה חוץ מבלעם הרשע, דכתיב ביה 'וידע דעת עליון' שהיה יודע לכוון אותה שעה שהקב"ה כועס בה. ואימת רתח, בשעה שהחמה זורחת וכל מלכי מזרח ומערב משתחווים לחמה מיד כועס הקב"ה, אם כן מכיון שכל כוחו של בלעם היה בידועו לכוון את רגע הזריחה שעת זעמו של הקב"ה, לכן כאשר ראה בלק כי יש בכוחו של משה רבינו להעמיד חמה, נתיירא שמא יעמיד את החמה ושוב לא יוכל בלעם לכוון את רגע הזריחה ולקללם.

(דברי יואל)

הנה העם היוצא ממצרים ויכס את עין הארץ (כב, יא).

מצרים רומז לקליפת וערות הארץ, "הנה עם יצא ממצרים" אם רוצים לצאת מקליפת מצרים, העצה לכך "ויכס את עין הארץ" לכסות את העיניים, כי הפגם בעיניים מביא את עצמו לארציות וחומריות, והמשמר את העיניים מביא את עצמו לקדושת המוח ולקדושת רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו.

(ליקוטי ישועות משה)

עובדות חיים

כי כבד אכבדך מאד (כב, יז)

פעם נסע הבעש"ט הקדוש זיע"א לבראד ולן בכפר אחד סמוך לבראד. בלילה חרד הבעש"ט וארכובותיו דא לדא נקשן, עד שהתעורר רבי צבי סופר משנתו בגלל קול הרעש שהשמיעו ארכובותיו של הבעש"ט. ביקש רבי צבי סופר לברר מה הוא הפחד והרעדה שאחזו ברבו. גילה לו הבעש"ט כי בלילה הקודם נגלה לו רבו, אחיה השילוני ואמר לו: אתה תבוא לבראד ויתנו לך כבוד גדול, ואם לא תתחזק שלא להיכשל, תאבד את כל מה שהיה לך עד הנה. וכשבא הבעש"ט לבראד, באו אליו הנגידים לקבל פניו במלבושי כבוד, ואילו הוא לא פנה אליהם, אלא התחיל לשחק עם הסוסים ולהחליקם, וכך ניצל מהרגשת קבלת הכבוד.

מה טובו אהליך יעקב (כד, ה)

הרה"ק ר' חיים מצאנז זיע"ע התרים פעם כמה גבירים למגבית צדקה, אחד העשירים טען לפניו שיחסית למה שנתן הגביר פלוני שעושרו רב בהרבה ממני, די שאתן כך וכך. השיבו הרבי: מה טובו אהליך יעקב מפרש רש"י ראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה. פתח הכוונה לצדקה הנקראת פתח, ככתוב "פתח תפתח את ירך" (דברים טו, ח), הפירוש שאין פתחיהן מכוונים זה כנגד זה, שאין אחד מעריך את עצמו בצדקה כנגד חבירו, אלא כל אחד נותן כפי יכולתו והשגתו ויותר. (חמדה גנוזה)

נעימות החיים

במוצאי שבת, לאחר הבדלה הורה הצדיק למיודענו כי ימתין מעט, ומשזבזב שאר הנוכחים את המקום – פנה אליו וברר האם ישנה התקדמות כלשהי בנוגע לדירה, שכן מיודענו כבר הספיק לספר לו בשבוע החולף אודות הבעיה אשר צצה לה לפתע פתאום.

בלב כבוד, סיפר מיודענו את האמת לאמיתה. הוא סיפר כי לעת עתה אין כל התקדמות, והרי הוא כעת בבחינת 'מאין יבוא עזרי'. פתח הצדיק ואמר: "הלא זה עתה דיברנו על הנושא של 'בעיתה – אחישנה'... ובכן, בזכות כך שהסרת דאגה מליבך ביום השבת, וכיבדתו במנוחת הדעת שלמה – תזכה אף אתה שישועתך תוחש משמים!"

ואכן, הפלא ופלא: שעה קלה לאחר מכן, כאשר הגיע מיודענו אל ביתו – מצא את רעייתו ממתינה לו בהתרגשות בפתח הבית. היא סיפרה, כי זה עתה הגיע בעל הדירה, וביקש להיפגש עמו בדחיפות. מיודענו ניגש להבדיל על היין, ולכשסיים – נשמעו דפיקות בדלת. היה זה שוב בעל הבית, אשר הכריז על נכונותו לקבל בחזרה את הזכות המלאה בדירה, ולהשיב את דמי המפתח לבעליהם...

וכך, עוד באותו הערב נחתמו המסמכים הדרושים, והסכום המדובר שולם עד לפרוטה האחרונה. דבריו של הצדיק התקיימו במדויק: "בעיתה – אחישנה!"

הרי לנו, כי לעיתים, גם לאחר שנגזרה טובה על האדם – יש צורך בזכות מיוחדת בכדי לזרז את הטובה לבוא. וכן לאורך גיטא. לעיתים, חובה מסיימת, שאינה סיבה מספקת לעונש – מזרזת את העונש שהגיע לאדם בלאו הכי בשל חטא אחר, וגורמת לכך שלא יזכה להארכת אף כפי שהיה זוכה בלעדיה...

ומכאן, תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של רבינו האור החיים' הקדוש שהיה אומר כך:

כאשר אין מגיע לאדם עונש, לא יתכן שתפגע בו קללה כלשהי, ואפילו לא קללתו של בלעם הרשע. לא יעלה על הדעת כי ביכולתו של בלעם יהא לגרום לכך שהבורא יתברך, הטוב והמיטיב, יאפשר להרע לאדם שאין עול בכפיו!

אלא מה? כוחו של בלעם היה בכך, שכאשר הגיעה לאדם עונש בשל מעשיו, אלא שמשמים האריכו אף ודחו את עונשו – הרי שעל ידי קללתו הזדרזה הרעה לבוא. אולם כעת הסביר בלעם, כי מאחר ועם ישראל אינם ראויים לעונש כלל, והקדוש ברוך הוא כלל אינו חפץ לקללם – הרי שאין בכוחה של קללתו לפעול מאומה, ועל כן אין ביכולתו למלא את מבוקשו של בלק ולקללם.

(הגאון ר' מרדכי פרוינדליך זצ"ל - מתוך הספר ללמדך)

לכאורה, יש להבין, מה פשר טענתו של בלעם, כי אינו יכול לקלל את עם ישראל משום שהקדוש ברוך הוא אינו מקללם? הלא כל הסיבה לכך שבלק הזמין בכדי לקלל את עם ישראל היתה מאחר והקדוש ברוך הוא לא קיללם, שהרי אילו היו מתקללים על ידי ה' יתברך, לא היה צורך בקללתו של בלעם!

את התשובה, נבין על פי המעשה הבא:

מעשה ביהודי, אשר התגורר במשך תקופה ממושכת ב'דמי מפתח', הסדר שמשמעותו הוא תשלום של חלק מסויים ממחיר הדירה, בתמורה לזכות לשכור את הדירה באופן קבוע במחיר מוזל. לאחר תקופה, אחר שגדלה משפחתו, זכה אותו יהודי לרכוש לעצמו דירה חדשה, גדולה ומרווחת, כאשר הוא משלם תשלום משמעותי מראש, ואת היתרה ככוונתו לממן מהשבת זכותו בדירת דמי המפתח לבעליה, וקבלת התשלום הראשוני ששילם.

אך בשלב זה התברר לאותו יהודי, שאין זה כה פשוט... בעלי הדירה סירבו להשיב את דמי המפתח, עובדה אשר הותירה אותו חסר אונים לחלוטין. ברור היה לו, כי מבלי הסכום המשמעותי בו היה מדובר – לא יוכל לשלם את יתרת מחיר הדירה שרכש, והדבר יגרור כמובן השלכות משמעותיות, ובכללם קנס גדול בשל העיכוב בתשלום הסכומים עליהם התחייב.

מיודענו הסתובב במשך ימים ארוכים כשהוא מוטרד ולחוץ, והמתח כמובן נתן את אותותיו במצב הרוח המשפחתי. אולם משהגיע יום שבת קודש, התעלה מעל עצמו והשיל מעליו את כל דאגותיו. הוא השתדל להסיר מליבו כל מחשבה אודות הסכום שעליו לשלם ואודות מקור המימון שנחסם בפניו, ולאמץ את התחושה כביכול כל מלאכתו נעשתה ושום דבר אינו מטרידו.

אותו יהודי, נמנה על חסידיו של הצדיק רבי משה יחיאל מאז'רוב. גם בשבת זו, כמדי שבת בשבתו – התפלל בבית מדרשו של הצדיק, ואף השתתף בשולחנותיו הטוהרים. כך בליל שבת, כך בשבת בבוקר, וכך גם בשעת רעוא דרעווין...

או אז, בשעה נעלה זו, נשא הצדיק את דברי תורתו ואמר: "נאמר בפסוק (ישעיה ס', כ"ב) 'בעיתה אחישנה', ודרשו על כך חז"ל הקדושים (סנהדרין צ"ח, ע"א): 'לא זכו – בעתה; זכו – אחישנה'. ומדבריהם שמענו, כי לעיתים, גם אם עדיין לא הגיעה עת הישועה, מכל מקום אם האדם בבחינת 'זכו', והיינו שעומדת לו זכות מיוחדת – הרי שיכול הוא לזכות לאחישנה', והקדוש ברוך הוא יקדים את ישועתו!"

דבריו אלו של הצדיק, עוררו תקוה חדשה בליבו. מי יודע? אולי תמצא גם בידו זכות אשר תחיש את ישועתו?

ביאורי חיים

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומרבני רחובות

השרה הקב"ה שכינתו על בלעם

כשם שהעמיד מלכים וחכמים ונביאים לישראל כך העמיד לעובדי כוכבים, העמיד משה לישראל ובלעם לעובדי כוכבים, ראה מה בין נביאי ישראל לנביאי עובדי כוכבים? נביאי ישראל מזהירין את ישראל מן העבירות, שנא' (יחזקאל ג') ואתה בן אדם צופה נתתיך וגו', ונביא שעמד מן הגוים העמיד פרצה לאבד את הבריות מן העולם, ולא עוד אלא שכל הנביאים היו במדת רחמים על ישראל ועל עובדי כוכבים שכן ירמיה אומר (ירמיה מח) לבי למואב כחלילים יהמה וכן יחזקאל (יחזקאל כ"ז) בן אדם שא על צור קינה, וזה אכזרי עמד לעקור אומה שלימה חנ על לא דבר, לכך נכתבה פרשת בלעם, להודיע למה סלק הקב"ה רוח הקדש מעובדי כוכבים, שזה עמד מהם וראה מה עשה". עכ"ל. ומבואר אם כן שהנבואה לא הפכה אותו לאדם טוב, אלא נשאר ברשעו, ובה מתורצת גם הקושיא, הלא עדין יש לגויים פתחון פה לומר שקבלו נביא רשע כבלעם ולא צדיק כמשה, ונביא כזה לא יוכל החזירם בתשובה לעבודת ה', אלא במה שנתן ה' לגויים את בלעם, אשר נשאר ברשעו, מכאן שלא די בנבואה אלא צריך הכנה ראויה לכך. (רבי דוד לבנון נ"י). עכ"ל

בפרשת בלק (פרק כ"ב פסוק ה' ד"ה ארץ בני עמו) כתב רש"י ז"ל: ואם תאמר מפני מה השרה הקב"ה שכינתו על גוי רשע, כדי שלא יהא פתחון פה לאומות לומר אלו היו לנו נביאים חזרנו למוטב, העמיד להם נביאים, והם פרצו גדר העולם, שבתחילה היו גדורים בעריות, וזה נתן להם עצה להפקיר עצמן לזנות. עכ"ל. וקשה לי למה כתב רש"י "גוי רשע", והיה די לכתוב גוי, שכבר בזה יש לשאול למה השרה שכינתו על גוי. וכתב לי לתרץ הגאון רבי ברוך דודן שליט"א וזה לשונו: הנה כבר נחלקו הרמב"ם ורבי יהודה הלוי, האם נבואה ניתנת לגויים או לאו, דעת הרמב"ם נבואה ניתנת לגויים וכראיה הביא את איוב ושלושת רעיו וכן בלעם. (יעוין באגרת תימן).

ולעומת זאת רבי יהודה הלוי כותב בספר הכוזרי (מאמר א' אות קט"ו) שאף גר שנתגייר שווה לא ישווה לנו, שהרי אין שכינה שורה אלא על משפחות מיוחסות שבישראל, ולגבי גוי מפורש בספרי על הפסוק "נביא מקרבך מאחיך יקים לך ה' אלוהיך" (דברים פרק י"ח פסוק ט"ו) - ולא נוכרים.

ואם כן מה שהוסיף רש"י תיבת גוי, לפי הרמב"ם ליכא קושיא כלל, שהרי נבואה ניתנת לגויים. ולפי ריה"ל הסובר שאין נבואה ניתנת לגויים, יש לבאר, שאף ובלעם קבל נבואה, הוא לא השתנה והפך להיות אדם טוב יותר, אלא אדרבה, הוסיף רשע, וכן אמרו במדרש (במדבר רבה (פרשה כ') ז"ל: וירא בלק בן צפור, זה שאמר הכתוב (דברים ל"ב) "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט" לא הניח הקב"ה לעובדי כוכבים פתחון פה לעתיד לבא לומר שאתה חקתנו, מה עשה הקב"ה?

פרנס השבוע

ידידינו עוז איש חי ורב פעלים העומד לימינינו בכל עת

הרה"צ ר' ישראל הגר שליט"א

בית שמש

בן אדמו"ר משאץ וזניץ שליט"א וחתן אדמו"ר מליטשיק שליט"א
לרגל שמחת נישואי בנו בכורו

החתן העילוי הרב משה נ"ו עב"ג בשעטומ"צ

שתתקיים ביום א' פנחס תשפ"ג באולמי היכלי מלכות בב"ב
יה"ר שיבנו בית נאמן וירוהו רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יו"ח

קול קראלי

מהנעשה ונשמע ♦ שיחות ♦ דרשות ♦ ניגונים

074-7962278

שמעו ותחי נפשכם

מאות כבר נושעו! ומה איתך?

רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו' תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון

רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152

ובאימייל: 8659931@gmail.com

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק דוד משה ז"ע
בן הרה"ק רבי אליעזר זאב ז"ע
מקרעטשניף
נלב"ע טו תמוז ומנו"כ ברחובות
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק יצחק צבי משה ז"ע
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט

זכותו יגן עלינו ועכ"א

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרבנית בתיה חיה ע"ה
בת הרה"ק רבי מרדכי זצ"ל
נלב"ע י"ח תמוז תש"ע
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ משה וועבר זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלבע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

מרת חנה רוט ע"ה
בת ר' יחיא הי"ו ועיישא ע"ה
נלב"ע י"ח תמוז תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח משה בצלאל ז"ל
בן הרה"ח ישראל פישמן הי"ו
נלב"ע יד סיון תשפג
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' אברהם מרדכי ז"ל
ב"ר חיים ז"ל יוזביץ
נלב"ע י"ד תמוז תשנ"ד
ת. נ. צ. ב. ה.